

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL AB "LYTAGRA" SKUNDO**

2021 m. vasario d. Nr. S- (7-219/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos narės, pavaduojančios komisijos pirmininką Rasos Stravinskaitės, narių Editos Galiauskaitės, Andriaus Veniaus (pranešėjas), Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo akcinės bendrovės (toliau – AB) „Lytagra“ (toliau – Pareiškėjas) 2020-12-14 skundą dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas, mokesčių administratorius) 2020-11-18 sprendimo Nr. 1A-212 (toliau – Muitinės departamento sprendimas, skundžiamas sprendimas). Pareiškėjo atstovas advokatas Jonas Sakalauskas ir Muitinės departamento atstovas Linas Ramanauskas 2021-01-19 Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu dalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Skundžiamame sprendime nurodyta, jog Kauno teritorinė muitinė (toliau – Kauno TM), atlikusi Pareiškėjo importuotų prekių, deklaruotų elektroninėmis importo deklaracijomis Nr. 09LTLU9000IM0016D0 (2009-07-28), Nr. (duomenys neskelbtini) (2009-12-22) ir Nr. (duomenys neskelbtini) (2010-03-23) (toliau – deklaracijos, ginčo deklaracijos), patikrinimą, paneigė Pareiškėjo deklaruotų prekių Tailando Karalystės kilmę bei pripažino, kad minėtos prekės yra Kinijos Liaudies Respublikos (toliau – KLR) kilmės ir patikrinimo ataskaita Pareiškėjui įregistravo papildomą mokestinę nepriemoką: 5 483 Lt muitą, 298 763 Lt antidempingo muitą, 62 857 Lt importo pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM) bei 34 202 Lt delpinigių už nesumokėtą PVM, taip pat Pareiškėjui skyrė 36 710 Lt baudą. Muitinės departamentas sprendimu minėtą Kauno TM patikrinimo ataskaitą patvirtino.

Muitinės departamentas nurodo, kad ginčas kilo dėl to, ar pagrįstai Kauno TM nusprendė paneigti deklaruotą Tailando preferencinę prekių kilmę bei pripažinti KLR kilmę, pritaikyti antidempingo muitus bei Pareiškėjui apskaičiuoti papildomus importo mokesčius.

Dėl pakartotinio mokestinio patikrinimo atlikimo pagrįstumo

Gavus papildomą informaciją iš Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF), kuri nebuvo ir negalėjo būti žinoma skundžiamos ataskaitos surašymo metu, buvo nuspręsta atlikti pakartotinį patikrinimą. Be to, pakartotinį patikrinimą, kaip tai nustato 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 118 straipsnio 1 dalies 4 punktas, leido atlikti Muitinės departamentas 2014-07-14 raštu Nr. (19.3) 3B-7907. Kauno TM 2014-06-09 patikrinimo ataskaitoje Nr. 4KM320057M taip pat buvo nurodyta, jog duomenų dėl ginčo prekių pripažinimo KLR kilmės prekėmis nepakanka, tačiau, gavus naujos informacijos, gali būti atliekamas pakartotinis patikrinimas.

OLAF raštu Nr. AM 20011/005 (2014) S01 pateikė informaciją apie Tailando įmonės „Y. T.“ prekių, pagamintų 2009–2010 metais, eksporto operacijas (duomenys buvo išdėstyti „Excel“ lentelėse), kurios apėmė ir ginčo prekių eksportą. Minėtame rašte pažymėta, kad, remiantis Tailando muitinės pateiktais duomenimis, OLAF užpildė visas susijusias duomenų

bazes / bendroves ir pagrindinę duomenų bazę su kinų sąskaitų faktūrų numeriais bei importo ir eksporto deklaracijų numeriais. OLAF, be kita ko, konstatavo, jog, atsižvelgus į papildomai pateiktą informaciją, Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybės narės dabar turi pakankamai įrodymų tam, kad pritaikytų tinkamas 1992-10-12 Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), nuostatas bei apsaugotų Bendrijos finansinius interesus.

Dėl pranešimo apie skolą bei Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio taikymo

Bendrijos muitinės kodekse įtvirtinta išimtis (221 straipsnio 4 dalis) dėl senaties nėra tik formali nuostata. Šia norma siekiama taip pat apginti ir teisėtus muitinės interesus tuo atveju, kai deklarantas ar su juo susiję asmenys elgiasi nusikalstamai įrašydami klaidingus duomenis, kuriuos būtina nurodyti įforminant atitinkamą muitinės procedūrą, arba veikia nusikalstamai siekdami išvengti teisiškai privalomų mokesčių sumokėjimo. Muitinės departamento teigimu, būtent tokia situacija ir buvo nustatyta nagrinėjamo ginčo atveju.

Muitinės departamentas, remdamasis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT), Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktika, nurodė, kad pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos, muitinės įstaigos gali teisėtai pateikti skolininkui pranešimą apie teisiškai privalomą sumokėti muitų sumą, jeigu jos dėl veikos, dėl kurios galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, negalėjo apskaičiuoti tikslios šių muitų sumos, įskaitant ir tuos atvejus, kai skolininkas nėra asmuo, kuris padarė šią veiką.

Skundžiamame sprendime nurodyta, jog atsakydama į Muitinės departamento 2018-01-08 raštą Nr. (4.14) 3B-175 dėl ikiteisminio tyrimo dėl Pareiškėjo importuotų prekių, Muitinės kriminalinė tarnyba 2018-01-22 raštu Nr. (7.32/6) 16T-80 pranešė, kad Kauno teritoriniame skyriuje buvo atliekamas ikiteisminis tyrimas Nr. 04-1-00267-13 pagal požymius nusikalstamų veikų, numatytų Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 199 straipsnio 1 dalyje bei 182 straipsnio 2 dalyje. Ikiteisminio tyrimo metu asmuo ar asmenys, padarę tiriamą nusikalstamą veiką, nebuvo nustatyti. 2016-07-28 Kauno apygardos prokuratūros Antrojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokuroras, vadovaudamasis Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 31 straipsniu, priėmė nutarimą sustabdyti šį ikiteisminį tyrimą.

Muitinės departamento teigimu, informacija iš Muitinės kriminalinės tarnybos yra pakankama išimties, nustatytos Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje, taikymui.

Aptariant priežastinį ryšį dėl veikos, kuri buvo pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą, su muitinės skola, pabrėžtina tai, kad įtariamiesiems buvo inkriminuojami nusikaltimai – kontrabanda (BK 199 straipsnio 1 dalis) bei sukčiavimas (BK 182 straipsnio 2 dalis). Pastarojo nusikaltimo dispozicija numato baudžiamąją atsakomybę asmeniui, kuris apgaule savo ar kitų naudai įgijo didelės vertės svetimą turtą ar turtinę teisę arba didelės mokslinės, istorinės ar kultūrinės reikšmės turinčias vertybes arba išvengė didelės vertės turtinės prievolės, arba ją panaikino, arba sukčiavo dalyvaudamas organizuotoje grupėje.

Nagrinėjamoje mokesstinėje byloje nėra ginčo dėl aplinkybės, kad importuojant prekes deklaruota Tailando Karalystės kilmė, kurios atžvilgiu, skirtingai nei KLR kilmės prekėms, nebuvo taikomi antidempingo muitai. Pareiškėjas, importo deklaracijose nurodęs melagingus duomenis apie prekių kilmę, įgijo mokesstinį pranašumą bei išvengė didelės turtinės prievolės (importo mokesčių) sumokėjimo. Kauno TM teisėtai ir pagrįstai nusprendė įregistruoti mokesstinę nepriemoką muitinei ir toms prekėms, dėl kurių pranešimas dėl skolos įregistravimo buvo išsiųstas praėjus Bendrijos muitinės kodekse nustatytam 3 metų laikotarpiui.

Dėl Pareiškėjo argumento, jog Kauno TM analogiškoje byloje dėl UAB "B1" taikė 3 metų senatį, pažymėtina, kad Kauno TM, atlikdama mokesstinį patikrinimą, nebuvo laiku informuota apie ikiteisminį tyrimą. Be to, teismas, kaip ir Muitinės departamentas, nagrinėjo konkretų mokesstinį ginčą, o ne vertino Kauno TM veiksmų teisingumą kitose mokesstinėse bylose. Toks aptariamą situacijos vertinimas išdėstytas ir LVAT 2020-09-08 nutartyje.

Dėl OLAF atlikto patikrinimo Tailando Karalystės muitinėje

Muitinės departamentas pažymi, jog dėl pareigos įrodinėti prekių kilmę paskirstymo panašioje byloje LVAT (2014-04-30 nutartis adm. byloje Nr. A-261-144/2014) yra nurodęs, kad

pareiga įrodyti mokesčio lengvatos pagrįstumą tenka asmeniui, siekiančiam lengvatos, o antidempingo mokesčio pagrįstumą privalo įrodyti muitinė.

Jungtiniame dokumente („Joint minute“, pasirašytas 2013 08 09), kurį pasirašė tiek Tailando Karalystės muitinės C. P. muitinės padalinio, tiek patikrinime dalyvavę OLAF pareigūnai, nurodoma, kad, gavus kompetentingų Tailando Karalystės institucijų sutikimą, OLAF atvyko į Tailandą nustatyti tikrąją plieninių tvirtinimo elementų, importuotų į ES iš Tailando, kilmę bei iširti įtarimus dėl prekių KLR kilmės. OLAF pareigūnai taip pat apėmė, be kitų sandėlių, ir B. G. sandėlį R. I. Pažymima, kad kompetentingi minėtų sandėlių atstovai patvirtino, jog siuntos su tvirtinimo elementais buvo gabenamos iš KLR, vėliau, perdėjus prekes į naujus kontenerius, buvo siunčiamos į L. H. gamyba ar perdirbimas nėra leidžiami atitinkamuose sandėliuose. Sandėlių valdytojai pateikė OLAF detalią informaciją, susijusią su įvežtomis siuntomis ir atitinkamais šių siuntų išgabenimais į J. N. rašte taip pat pažymima, kad iš pateiktos informacijos aišku, jog plieniniai tvirtinimo elementai yra KLR kilmės, o pačios prekės į Tailandą buvo įvežtos naudojantis specialiu muitinės režimu, pagal kurį atleidžiama nuo importo muitų ir kitų mokesčių su sąlyga, kad šios prekės yra eksportuojamos po sandėliavimo. Yra siuntų, kurios buvo tvarkomos naudojant „Touch & go“ procedūrą, t. y. be tarpinio sandėliavimo.

OLAF surašytos ataskaitos THOR (2014)8967-01/04/2014) 2.5. punkte užfiksuota, kad OLAF raštu THOR (2013) 20662 (14/08/2013) kreipėsi į Tailando Karalystės muitinės generalinį direktorių su prašymu pateikti reikiamą informaciją, susijusią su įmonės „Y. T.“ nuo 2009 m. vasario mėn. vykdytomis importo bei eksporto operacijomis.

OLAF raštu Nr. THOR (2014) 17287 (2014-06-24) informavo ES valstybių narių, tarp jų ir Lietuvos Respublikos, muitines apie atliktą tyrimą, pažymint, jog iš Tailando Karalystės muitinės gautos informacijos pagrindu buvo atliktas plieninių tvirtinimo elementų importo ir eksporto operacijų į ES patikrinimas. Tailando Karalystės muitinės sudarytuose dokumentuose (t. y. „Excel“ lentelėse) buvo susietos konkrečios prekių siuntos, t. y. išvardijamos KLR eksportuotojo išrašytos sąskaitos, importo į Tailando Karalystę muitinės deklaracijos, įmonės „Y. T.“ išrašytos sąskaitos, eksporto iš Tailando į Lietuvos Respubliką deklaracijos, importo į Lietuvos Respublikos muitinės deklaracijos, kilmės sertifikatai, taip pat nurodomos minėtų dokumentų datos bei numeriai. Be to, yra informacija ir apie importuotų prekių kiekį, vertę ir svorį. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad sąskaitų, išrašytų KLR eksportuotojo, ir sąskaitų, išrašytų įmonės „Y. T.“, numeriai sutampa.

Muitinės departamentas, įvertinęs pirmiau išdėstytą Tailando Karalystės muitinės turimą informaciją, konstatuoja, kad ginčo prekės nebuvo išleistos į laisvą apyvartą Tailande, taip pat joms nebuvo įforminta jokia kita muitinės procedūra, išskyrus muitinio sandėliavimo procedūrą. Įvertinus tai, darytina išvada, jog prekių eksportuotojas neturėjo jokios galimybės jų perdirbti taip, kad prekės įgautų Tailando Karalystės kilmę.

Muitinės departamentas laikosi nuomonės, kad kompetentingų Tailando muitinės pareigūnų, dirbančių padalinyje, kuriame ir buvo įforminama muitinio sandėliavimo procedūra ginčo prekėms, taip pat patikrinimo misijoje dalyvavusių ir su atitinkamais dokumentais susipažinti galėjusių OLAF pareigūnų patvirtinimas yra pakankamas įrodymas, kad minėtos prekės neįgijo ir negalėjo įgyti Tailando prekių kilmės. Be to, aiškiai patvirtinta ir kita ginčui reikšminga aplinkybė, kad prekės Tailande niekaip nebuvo apdirbamos ar apdorojamos, o valstybė, iš kurios jos buvo įvežtos į Tailandą – KLR.

Dėl OLAF pareigūnų atlikto patikrinimo bei jų surašytos ataskaitos jau yra pasisakęs LVAT minėtoje 2020-09-08 nutartyje, kurioje konstatavo, jog „Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas, išsamiai įvertinęs visumą byloje nustatytų aplinkybių, konstatavo, jog atsakovas, atlikdamas pakartotinį tyrimą, išreikalavęs papildomą medžiagą iš kompetentingos Tailando institucijos, pagrįstai sprendė, jog Kauno TM Patikrinimo ataskaitoje pareiškėjo importuotų Prekių kilmė buvo pagrįstai pakeista iš Tailando į Kinijos.“

Muitinės departamento teigimu, analogiškoje administracinėje byloje apeliacinės instancijos teismui pripažinus OLAF atliktą tyrimą visapusišku, teisingu ir patikimu, nagrinėjamo ginčo atveju daryti kitokią išvadą nėra jokio pagrindo.

Pareiškėjo nurodomi keletas trūkumų (skirtingi laivo, kuriais gabentos prekės į Lietuvą, pavadinimas; nesutampanti sąskaitų data), atsižvelgus į tai, kad visi kiti duomenys (prekių kiekis ir svoris, eksporto ir importo deklaracijų, sąskaitų numeriai, datos ir t. t.) sutampa, vertintinos tik kaip techninės klaidos, kurios nepaneigia vienareikšmiškų Tailando Karalystės institucijų bei OLAF išvadų dėl kilmės dokumentų, prekių sandėliavimo bei jų kilmės šalies.

Dėl ginčo prekių pripažinimo KLR kilmės prekėmis

LVAT 2016-09-01 sprendime adm. byloje Nr. A-377-556/2016 (toliau – LVAT 2016-09-01 sprendimas) nurodė, kad tuo atveju, jei, remiantis byloje susiklosčiusiomis aplinkybėmis, būtų prielaidos nepripažinti prekių Tailando Karalystės kilmės, pareiga įrodyti, kad šios prekės yra KLR kilmės, tektų pirmiausia mokesčių administratoriui. LVAT laikėsi nuomonės, kad tikroji ginčo prekių kilmė, teisės aktų nustatyta tvarka nepripažinus (paneigus) deklaracijoje importuotojo nurodytos kilmės, gali būti nustatoma remiantis ir OLAF ataskaita, o mokesčių administratorius turėtų atlikti papildomus veiksmus renkant papildomą informaciją iš esmės tais atvejais, kai turimų duomenų nepakanka ar šie (reikšmingi) duomenys yra prieštaringi ir šios prieštaros negalima pašalinti nesurinkus papildomos informacijos. Tačiau mokesčių administratorius visada turi įvertinti turimą informaciją, priimtame sprendime turi būti aiškiai nurodyta, kokiais reikšmingas faktines aplinkybes patvirtinančiais duomenimis, t. y. nurodant konkrečius faktus, o ne abstrakčius apsvaistymus, remiantis daroma išvada dėl tikrosios prekių kilmės (MAĮ 67 straipsnio 1 dalis, Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) 8 straipsnis).

Skundžiamame sprendime pažymėta, kad pradiniai duomenys, būtini Kauno TM patikrinimo ataskaitai surašyti, nors ir gauti iš OLAF, tačiau buvo surinkti bei susisteminti Tailando Karalystės muitinės pareigūnų. Kaip minėta, Tailando Karalystės muitinės sudarytuose dokumentuose, be kitų minėtos Tailando įmonės eksportuotų prekių, yra įvardijamos ir ginčo prekių siuntos, kurios susietos su KLR eksportuotojo išrašytais sąskaitomis, importo į Tailando Karalystę muitinės deklaracijomis, įmonės „Y. T.“ išrašytais sąskaitomis, eksporto iš Tailando į Lietuvos Respubliką deklaracijomis, importo į Lietuvos Respublikos muitinės deklaracijomis, kilmės sertifikatais, taip pat nurodomos ir minėtų dokumentų datos bei numeriai.

Muitinės departamentas pabrėžia tai, kad kitos valstybės muitinė, taip pat ir OLAF, nebūtų galėjusios tokių dokumentų objektyviai įvertinti, jų susieti bei apibendrinti be Tailando Karalystės muitinės pagalbos. Iš kitos pusės, Muitinės departamentas neturi pagrindo abejoti Tailando Karalystės muitinės atlikto patikrinimo rezultatais bei pateiktų duomenų teisingumu. Muitinės departamentas laikosi pozicijos, kad vienodą įrodomąją reikšmę turi tiek popieriuje išdėstyti, tiek ir informacinėse laikmenose surinkti ir apibendrinti duomenys bei informacija, jei jų teisingumas buvo patvirtintas kompetentingos užsienio valstybės institucijos. Pareiškėjas, neįgdamas į Tailando Karalystę importuotų prekių KLR kilmę, jokių alternatyvių dokumentų nepateikia, be pagrindo tvirtindamas, jog nėra įrodymų dėl į Tailando Karalystę importuotų ir iš jos eksportuotų prekių tapatumo.

Muitinės departamentas laikosi pozicijos, kad šiam mokestiniam ginčui taikytinos nuostatos, išdėstytos LVAT 2016-01-26 nutartyje adm. byloje Nr. eA-1671-575/2016. Teismas, atsakydamas į apelianto argumentą dėl pirminių dokumentų, pasisakė, kad „paminėtos OLAF ataskaitos pateiktos ne tik su galutinėmis išvadomis, bet ir su konkrečiais duomenimis, leidžiančiais nustatyti kiekvieną siuntą, jose yra susisteminti pradinių eksporto dokumentų įrašai pateikti kompetentingų užsienio institucijų jų duomenų bazių pagrindu. Įvairūs suvestiniai apskaitos dokumentai yra įprasta įrodinėjimo priemonė mokestinėse bylose. Apeliantas nepateikė pakankamų įrodymų, kad Tailando ir Taivano valdžios institucijų suvestiniai dokumentai gali būti abejotini. Byloje nėra protingo pagrindo matyti, kad Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnai galėtų surinkti kokią nors papildomą naują informaciją, galinčią pakeisti esamą informaciją byloje. Tokios informacijos nenurodo ir apeliantas, kuris pateikė tik abstraktus pobūdžio OLAF ataskaitos kritiką, jos nesiedamas su jam priskaičiuotais konkrečiais mokesčiais. Apeliantas mokestinio ginčo metu nepateikė įrodymų, paneigiančių muitinės padarytą išvadą, jog ginčo prekės yra Kinijos Liaudies Respublikos kilmės.“

Atskirai pasisakant dėl prekių kilmės, pažymėtina, kad KLR kilmę, importuojant ginčo prekes į Tailando Karalystę, nurodydavo pats importuotojas – įmonė „Y. T.“. Šis faktas patvirtintas OLAF ataskaitos THOR (2014) 295 priedo Nr. 10 2-ajame punkte. Muitinės departamentas laikosi pozicijos, jog būtina vertinti ir atsižvelgti ne tik į OLAF išvadas, bet taip pat ir į Tailando Karalystės muitinės, kuri buvo atsakinga už ginčo prekių priežiūrą, surinktus duomenis.

Dėl kreipimosi į kompetentingą Tailando instituciją patikrinti kilmės dokumentus

LVAT 2016-09-01 sprendime konstatavo, jog, atsižvelgus į ESTT praktiką, taip pat vadovaujantis 1993-07-02 Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 2010-11-18 Komisijos reglamento (ES) Nr. 1063/2010 (toliau – Įgyvendinimo nuostatos) 97t straipsnio 1 dalimi, kompetentinga muitinės įstaiga, kuriai kyla *inter alia* abejonių dėl A formos kilmės sertifikate nurodytų prekių kilmės, turi kreiptis į šiuos sertifikatus išdavusios valstybės kompetentingas institucijas. Atitinkamai atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus nacionalinės muitinės įstaigos galėtų remiantis aplinkybe, jog atsakymas, minėtais terminais, nebuvo pateiktas, arba iš pateikto atsakymo nėra galima nustatyti prekių kilmės (nėra pašalinamos valstybės narės muitinės įstaigos kilusios abejonės).

Muitinės departamentas, vykdydamas minėtą apeliacinės instancijos teismo įpareigojimą, 2016-12-28 raštu Nr. (20.5/15) 3B-13021, kuriame buvo nurodytas ir nagrinėjamam ginčui aktualus A formos kilmės sertifikatas Nr. 0003503 (2010-02-06), kreipėsi į Tailando Karalystės muitinę. 2017-01-02 raštu Nr. (20.5/15) 3B-22 Muitinės departamentas išsiuntė užklausą dėl kitų dokumentų – kilmės sertifikatų Nr. 04012 (2009-06-26) bei Nr. 03057 (2009-11-11). Minėta Tailando institucija 2017-06-13 raštu Nr. 0518/8569 nurodė, jog kilmės dokumentus išdavusi institucija yra Tailando užsienio prekybos departamentas, kuriam ir buvo persiųsta Lietuvos Respublikos muitinės užklausa.

Muitinės departamentas raštu Nr. (20.5/15) 3B-7992 (2017-08-23) išsiuntė pakartotinę užklausą Tailando Karalystės muitinei dėl pirmiau minėtų trijų kilmės dokumentų patikrinimo. 2017-12-19 Muitinės departamentas gavo Tailando užsienio prekybos departamento raštą Nr. 0307.07/1284 (2017-11-29), kuriame išdėstyti A formos kilmės sertifikatai, tarp kurių buvo ir nagrinėjamam ginčui aktualaus dokumento Nr. 0003503 (2010-02-06), patikrinimo rezultatai. Šiame rašte patvirtinta, kad kilmės dokumentai yra autentiški bei išduoti Užsienio prekybos departamento. Tačiau, nustatyta laikotarpiu eksportuotojui nepagrindus preferencinės prekių Tailando kilmės, Užsienio prekybos departamentas negali pripažinti minėtuose A formos sertifikatuose nurodomos prekių kilmės.

Pažymėtina tai, kad atsakymo dėl kilmės sertifikatų Nr. 04012 (2009-06-26) bei Nr. 03057 (2009-11-11) patikrinimo kompetentingos Tailando Karalystės institucijos nepateikė.

LVAT 2016-09-01 sprendime akcentavo, kad administracinio bendradarbiavimo sistema gali veikti, tik jei importo valstybės muitinės administracija pripažįsta eksporto valstybės institucijų teisėtai atliktus įvertinimus (ESTT 2006-02-09 sprendimo sujungtose bylose Sfakianakis, C-23/04-C-25/04, 23 p.; 2010-07-01 sprendimo byloje Komisija prieš Vokietiją, C-442/08, 72 p.). Eksporto valstybės institucijų atliekamo vėlesnio patikrinimo tikslas – patikrinti A formos kilmės sertifikate nurodytos kilmės teisingumą. Jeigu vėlesnis patikrinimas neleidžia patvirtinti A formos kilmės sertifikate nurodytos prekių kilmės, darytina išvada, kad jų kilmė nežinoma, todėl kilmės sertifikatas išduotas ir lengvatinis muitų tarifas pritaikytas nepagrįstai (ESTT 2012-11-08 sprendimo byloje „O. P. GmbH“, C-438/11, 17 ir 18 p.). Todėl akivaizdu, jog priešingas vertinimas dėl minėtų Įgyvendinimo reglamento nuostatų privalomumo paneigtų ir aptarto administracinio bendradarbiavimo bei paskesnio sertifikato patikrinimo procedūros tikslus.

LVAT, be kita ko, pasisakydamas dėl kilmės dokumentų paskesnio tikrinimo, pirmiau minėtame sprendime akcentavo, jog, vadovaujantis Įgyvendinimo nuostatų 97t straipsnio 5 dalimi, esant pagrįstoms abejonėms per šešis mėnesius, kaip nustatyta 3 dalyje, negaunamas atsakymas arba jeigu atsakyme nėra pakankamai informacijos, kad būtų galima nustatyti atitinkamo dokumento autentiškumą arba tikrąją produktų kilmę, kompetentingoms institucijoms siunčiamas

antrasis pranešimas. Jeigu ir po antrojo pranešimo prašančiosios institucijos per keturis mėnesius nuo antrojo pranešimo išsiuntimo datos neinformuojamos apie patikrinimo rezultatus arba jeigu remiantis šiais rezultatais neįmanoma nustatyti atitinkamo dokumento autentiškumo ar tikrosios produktų kilmės, prašančiosios institucijos turi atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus, išskyrus išimtines aplinkybes.

Tokiu būdu, apibendrinus kompetentingos Tailando Karalystės institucijos atlikto patikrinimo rezultatus, taip pat remiantis pirmiau paminėta ESTT bei LVAT praktika, darytina išvada, jog Pareiškėjo deklaruotoji ginčo prekių kilmė yra paneigta.

Dėl antidempingo reglamento nustatyta tvarka pradėtos procedūros nebuvimo bei antidempingo maito dydžio pritaikymo

1995-12-22 Tarybos reglamente (EB) Nr. 384/96 „Dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Bendrijos narėmis nesančių valstybių“ numatomi bendrieji dempingo, žalos nustatymo, laikinųjų priemonių, taip pat ir tyrimo dėl dempingo inicijavimo bei vykdymo principai ir taisyklės. Minėto reglamento 5 straipsnio 1 dalyje nurodoma, jog, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje numatytus atvejus, tyrimas nustatyti įtariamo dempingo buvimą, mastą ir poveikį pradedamas, gavus raštišką bet kurio fizinio ar juridinio asmens arba asociacijos, neturinčios juridinio asmens teisių, Bendrijos pramonės vardu pateiktą skundą. Šio straipsnio 9 dalyje pažymima, kad tuo atveju, kai tyrimo procedūroms pradėti pakanka įrodymų, Komisija pradeda jas per 45 dienas nuo skundo pateikimo dienos ir apie tai paskelbia Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje.

Vadovaudamasi minėtomis nuostatomis, Europos Komisija 2007-11-09 paskelbė Pranešimą apie antidempingo tyrimą dėl tariamai dempingo kaina importuojamo produkto – KLR kilmės geležinių arba plieninių tvirtinimo detalių, paprastai deklaruojamų KN kodais 7318 12 90, 7318 14 91, 7318 14 99, 7318 15 59, 7318 15 69, 7318 15 81, 7318 15 89, 7318 15 90, 7318 21 00 ir 7318 22 00. Pranešimo 4 punkte pažymima, kad buvo pateikta įrodymų dėl išaugusio nagrinėjamo produkto importo iš KLR vertinant absoliučiais skaičiais bei rinkos dalimi.

Atmestini kaip nepagrįsti Pareiškėjo argumentai, susiję su antidempingo maito dydžiu, pritaikytu importuotoms prekėms. 2009-01-26 buvo priimtas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 91/2009, kuriuo tam tikroms importuojamoms KLR kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas galutinis antidempingo maitas. Šis teisės aktas numatė 85 proc. normą galutinio antidempingo maito normą visoms bendrovėms, nenurodytoms šiame reglamente. Atsižvelgus į tai, kad konkretus Pareiškėjo importuotų prekių gamintojas KLR nustatytas nebuvo, Kauno TM visiškai teisingai pritaikė 85 proc. normą.

Pareiškėjo skunde minima 74,1 proc. galutinio antidempingo maito norma buvo nustatyta tik 2012-10-04 reglamentu, kuriuo iš dalies keičiamas reglamentas (EB) Nr. 91/2009, kuriuo tam tikroms importuojamoms KLR kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas galutinis antidempingo maitas. Atsižvelgus į tai, kad Pareiškėjo importuotos prekės, kurios yra šio ginčo dalykas, buvo deklaruojamos muitinėje laikotarpiu nuo 2009-07-28 iki 2010-03-23, pastaroji maito norma nėra taikytina. LVAT 2020-09-08 nutartyje išsamiai pasisakė dėl 2009-01-26 Tarybos reglamento (EB) Nr. 91/2009 taikymo bei pabrėžė, jog LVAT nekyla abejonių dėl minėto teisės akto galiojimo. Konstatuotina, jog LVAT 2020-09-08 nutartyje išdėstytos išvados tiesiogiai taikytinos ir šiam mokestiniam ginčui.

Dėl Bendrijos muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies (b) punkto taikymo bei muitinės klaidos pripažinimo

Bendrijos muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies (b) punktas numato, kad, išskyrus 217 straipsnio 1 dalies antroje ir trečiojoje pastraipose nurodytus atvejus, paskesnis įtraukimas į apskaitą neatliekamas, jeigu teisiškai privaloma sumokėti maito suma nebuvo įtraukta į apskaitą dėl muitinės padarytos klaidos, kurios, yra pagrindo manyti, asmuo, privalėjęs sumokėti tokią pinigų sumą, negalėjo nustatyti, veikdamas sąžiningai ir laikydamasis visų galiojančių teisės aktų nuostatų, susijusių su muitinės deklaracijos pateikimu.

Pareiškėjas, grįsdamas savo nuomonę dėl minėtos Bendrijos muitinės kodekso normos taikymo, teigia, kad egzistuoja visos reikiamos sąlygos, t. y. Pareiškėjas buvo sąžiningas, taip pat laikėsi visų galiojančių teisės aktų nuostatų.

Konstatuotina, kad jokių pagrindų Bendrijos muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies (b) punkto taikymui šio ginčo atveju nėra.

Viena iš išimčių, susijusių su draudimo dėl paskesnio įtraukimo į apskaitą netaikymu, kaip numato Bendrijos muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos (a) punktas, yra laikinojo antidempingo arba kompensacinio maito įvedimas. Būtent dėl antidempingo maito skaičiavimo pagrįstumo ir vyksta šis ginčas, o minėtos aplinkybės egzistavimas užkerta kelią Bendrijos muitinės kodekso 220 straipsnio 2 dalies (b) punkto taikymui.

Ta aplinkybė, kad muitinė prekių muitinio įforminimo metu nepareiškė jokių prieštaravimų dėl Pareiškėjo importuojamų prekių kilmės, nėra pagrindas teigti apie muitinės padarytą klaidą ir, tuo labiau, nėra kliūtis muitinei atlikti deklaracijų patikrinimą. Bendrijos muitinės kodekso 78 straipsnis numato muitinei teisę savo iniciatyva arba deklaranto prašymu padaryti pakeitimus deklaracijoje po to, kai prekės jau išleistos. Muitinė, norėdama po prekių išleidimo įsitikinti deklaracijoje pateiktų duomenų tikslumu, turi teisę tikrinti prekybos dokumentus ir duomenis, susijusius su atitinkamų prekių importo arba eksporto operacijomis arba su paskesnėmis prekybos šiomis prekėmis operacijomis.

Pats Pareiškėjas, kaip deklarantas, tapo atsakingu už muitinės deklaracijoje nurodyto kodo teisingumą, prisiėmė atsakomybę dėl importuotos prekės teisingo aprašymo bei už kitos muitinei teikiamos informacijos, taip pat ir prekių kilmės šalies, teisingumo (Įgyvendinimo nuostatų 199 straipsnio 1 dalis).

ESTT, pasisakydamas dėl įrodinėjimo pareigos paskirstymo šiuo klausimu, yra nurodęs, kad iš principo importo valstybės muitinė, ketinanti atlikti muitų išieškojimą išleisdamas prekes, turi įrodyti, kad eksporto valstybės muitinė išdavė klaidingą A formos kilmės sertifikatą, nes eksportuotojas pateikė klaidingus faktus. Vis dėlto, jeigu dėl eksportuotojo nerūpestingumo importo valstybės muitinė negali to įrodyti, pareiga įrodyti, kad šis sertifikatas išduotas pagal teisingus eksportuotojo pateiktus faktus, tenka importuotojui (ESTT 2006-03-09 sprendimas „Beemsterboer Coldstore Services“, C-293/04, 39 ir 46 p., ir 2012-11-08 sprendimas „O. P. GmbH“, C-438/11, 41 p.).

Nagrinėjant klausimą dėl pareigos muitinei įrodyti eksportuotojo pateiktų duomenų neteisingumo faktą, kaip minėta, kompetentinga Tailando Karalystės institucija nepateikė atsakymo arba negalėjo pripažinti kilmės sertifikatuose išvardintų prekių teisės į deklaruojamą kilmę dėl to, jog eksportuotojas nepateikė atitinkamų įrodymų. Taigi, atsižvelgus į eksporto valstybėje atlikto patikrinimo rezultatus, nėra jokio pagrindo teigti apie muitinės institucijos klaidą.

Pareiškėjas, siekdamas pagrįsti, kad ginčo prekės buvo pagamintos minėtos Tailando įmonės, pateikė, be prekių įsigijimo bei kilmės dokumentų, taip pat ir „Y. T.“ sertifikatą, pagal kurį ši įmonė atitinka standarto reikalavimus karšto kalimo tvirtinimo detalių gamybos ir platinimo srityje bei eksportuotojo gamyklos ir biurų nuotraukas. Muitinės departamento nuomone, pastarieji dokumentai gali įrodyti tik tai, kad įmonė „Y. T.“ galėjo turėti reikiamas technines galimybes gaminti prekes, panašias į Pareiškėjo importuotąsias, tačiau tai jokių būdu nėra ir negali būti įrodymas paneigiantis Tailando Karalystės užsienio prekybos departamento atlikto tyrimo išvadas.

Pažymėtina ir tai, kad pačiam Pareiškėjui, o ne muitinei tenka rizika, susijusi su nesąžiningu verslo partnerių elgesiu pateikiant atitinkamus duomenis dėl parduodamų prekių kilmės. Apgaulingi ir nesąžiningi prekių pardavėjo veiksmai negalėjo sukelti jokių teisėtų lūkesčių Pareiškėjui. Kaip minėta, Tailando įmonė „Y. T.“ pateikė klaidingus duomenis apie prekių kilmę tiek pačiam Pareiškėjui, tiek ir kilmės dokumentus išdavusiam Tailando Karalystės Užsienio prekybos departamentui, be to, minėtai institucijai atliekant kilmės dokumentų patikrinimą, deklaruotos kilmės nepagrindė.

Muitinės departamentas konstatuoja, jog Kauno TM pagrįstai pakeitė Pareiškėjo importuotų prekių kilmę, pritaikė antidempingo maitą, įregistravo skolą muitinei bei apskaičiavo mokestinę nepriemoką.

Pareiškėjas Komisijos prašo panaikinti Muitinės departamento sprendimą. Pareiškėjo teigimu, turi būti priimtas sprendimas Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalimi atsisakyti teikti pranešimą Pareiškėjui apie maito sumos pagal ginčo deklaracijas įtraukimą į apskaitą pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinėje atsiradimo dienos ir neregistruoti skolos Pareiškėjui pagal šias maitų sumas.

Dėl faktinių aplinkybių

Pareiškėjo nuomone, mokesčių administratorius nepagrįstai rėmėsi išimtinai OLAF ataskaita Nr. THOR (2014)8967 (toliau – OLAF Ataskaita) bei OLAF pranešimu AM/2011/005 (2014) S01 (toliau kartu – OLAF dokumentai). ESTT ir Lietuvos teismų praktika konstatuota, kad OLAF ataskaita pagal Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnį yra tik rekomendacijos ir nuomonės, neturinčios juridškai privalomo poveikio net ir procedūrine prasme.

Pareiškėjo teigimu, prekių, deklaruotų deklaracija Nr. (duomenys neskelbtini) (2010-03-23) Tailando kilmę patvirtina Tailando vyriausybės Užsienio prekybos departamento išduotas A formos kilmės sertifikatas N. 0003503, o prekių, deklaruotų deklaracijomis Nr. 09LTLU9000IM0016D0, Nr. 09LTLUB000IMO0B915, Tailando kilmę įrodo bendrieji nepreferenciniai kilmės sertifikatai Nr. 04012, Nr. 03057 išduoti D. F. prekybos rūmų.

Pareiškėjas nurodo, kad Tailando prekių kilmę ir A formos kilmės sertifikato bei bendrųjų nepreferencinių kilmės sertifikatų pagrįstumą patvirtina byloje esantys įrodymai: komerciniai dokumentai, kaip sąskaitos, pakavimo lapai, važtaraščiai, oficialus Tailando karalystės ambasados Danijoje raštas, prekių gamintojo patvirtinimas, gamintojo ISO 9001 sertifikatas. OLAF dokumentai patvirtina, jog OLAF tyrimo metu taip pat nebuvo atliktas prekių kilmės sertifikatų patikrinimas ir / ar šie kilmės sertifikatai nebuvo panaikinti ar pripažinti netinkamais. Muitinė objektyviai neįrodė, jog prekių kilmė neabejotinai yra Kinijos.

Pareiškėjo teigimu, OLAF pateikė klaidingus duomenis apie Pareiškėjo ginčo deklaracijomis importuotas prekes, įskaitant duomenis apie aktualius krovinio važtaraščius, prekių pakrovimo vietą ir gabenimo laivą. OLAF neatliko objektyvaus tyrimo ginčo prekių atžvilgiu, todėl OLAF išvadų tikrumas yra abejotinas.

Pareiškėjas pažymi, jog buvo sąžiningas ir deramai apdairus pateikdamas prekes muitinei bei deklaracijas ir nurodydamas prekių Tailando kilmę. Nenustatyta, jog Pareiškėjas atliko kokius nors veiksmus, siekiant suklaidinti muitinės įstaigą dėl duomenų teisingumo ar būtų pateikęs žinomai suklastotus dokumentus.

Kauno TM nepagrįstai taikė 85 proc. galutinio antidempingo maito tarifą. Kinijos kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas, vadovaujantis aktualių reglamentavimu, taikomas 74,1 proc. galutinis antidempingo maito dydis.

Kauno TM 2011-09-28 patikrinimo ataskaita Nr. 1KM320059M ir 2014-06-09 patikrinimo ataskaita Nr. 4KM320057M yra įforminusi ginčo deklaracijų patikrinimą ir nebuvo nustačiusi pažeidimų. Pakartotinio patikrinimo metu nebuvo nustatyta iš esmės naujų aplinkybių, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos mokesčių administratoriui priimant 2014-06-09 patikrinimo ataskaitą Nr. 4KM320057M. Muitinės departamentas išduodamas leidimą pakartotiniam patikrinimui nemotyvavo pagrindų.

Dėl lygiateisiškumo reikalavimo pažeidimo

Šiame ginče pažeistas lygiateisiškumo reikalavimas. Kauno TM analogiškoje mokestinėje byloje dėl UAB "B1" nusprendė taikyti pirmiau minėtą 3 metų senatį. Pareiškėjo nuomone, muitinės įstaigos privalėjo vadovautis savo suformuotu precedentu. Nesutiktina su ginčijamame sprendime nurodyta mintimi, kad praktiką mokestinėse bylose formuoja ne teritorinės muitinės, o administraciniai teismai.

Nagrinėjamu atveju yra akivaizdus Pareiškėjo ir kito importuotojo UAB "B1" padėties tapatumas (abi įmonės užsiėmė analogiška veikla; tuo pačiu laiku importavo tapačias prekes iš to paties gamintojo – Tailando kompanijos „Y. T. Co Ltd“, abiejų įmonių atveju muitinė traktavo, jog prekės yra ne Tailando Karalystės, o KLR kilmės; abiem įmonėms teritorinės muitinės pradėti patikrinimai remiantis ta pačia OLAF ataskaita; abu patikrinimus, kurių pagrindu surašytos patikrinimo ataskaitos, vykdė Kauno TM; apskundus patikrinimo ataskaitas, buvo pradėti iš esmės

identiški mokestiniai ginčai). Nepaisant akivaizdaus šių dviejų įmonių situacijos panašumo, Kauno TM Pareiškėjo bei UAB "B1" atžvilgiu priėmė skirtingus sprendimus. UAB "B1" patikrinimo atskaitoje dėl A formos kilmės sertifikatų Nr. 0014229 ir Nr. 0019589, kurie buvo pateikti su 2010 m. muitinės deklaracijomis, Kauno TM taikė 3 metų senaties terminą ir pranešimo skolininkui apie muitų sumos įtraukimą į apskaitą nepateikė. Tuo tarpu Pareiškėjo atžvilgiu nebuvo pritaikytas 3 metų senaties terminas. Pareiškėjo nuomone, muitinės įstaiga, priėmusi sprendimą UAB "B1" atžvilgiu taikyti senaties terminą, privalėjo jį taikyti ir Pareiškėjo atžvilgiu, kadangi, muitinės įstaigai, kaip ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams, visi asmenys turi būti lygūs, o tai įpareigoja vienodus faktus vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai. Pareiškėjo teigimu, lygiateisiškumo pažeidimas turėjo esminės įtakos Pareiškėjo teisėms, tuo pačiu ir mokestinio ginčo bylai, t. y. vienodų situacijų nevertinant vienodai Pareiškėjo atžvilgiu nebuvo taikytas senaties terminas. Pareiškėjui kilo didesnė mokestinė našta, nei analogišku atveju kitai įmonei.

Minėtos aplinkybės patvirtina, kad panašių faktinių aplinkybių atveju (kiek tai susiję su skolos įtraukimu į apskaitą pagal Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3, 4 dalis), teritorinė muitinė skirtingai taiko Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3, 4 dalis, pripažindama senaties terminą atskiriems importuotojams, ir netaikant šios nuostatos Pareiškėjui.

Dėl 3 metų mokestinės prievolės senaties termino taikymo

Faktą, jog yra suėjęs 3 metų senaties terminas dėl skolos muitinei ginčo deklaracijų pagrindu pripažino ir Kauno TM, tačiau konstatavo, jog yra pagrindas taikyti išimtį. Kauno TM teigimu, kadangi priežastis, dėl kurios atsirado skola muitinei, buvo veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalimi, pranešimas apie skolos suma skolininkui teikiamas ir pasibaigus 221 straipsnio 3 dalyje nurodytam trejų metų laikotarpiui, bet ne vėliau kaip per 10 metų nuo skolos muitinei atsiradimo dienos.

Pareiškėjo nuomone, Kauno TM privalėjo laikytis įtvirtinto 3 metų senaties termino. To nepadarius, patikrinimo ataskaita buvo pažeistas teisinio saugumo principas, reikalavimas priimti pagrįstus, proporcingus ir motyvuotus sprendimus. Muitinės departamentas ginčijamame sprendime nepagrįstai nurodė, jog ne teisinio saugumo principo įgyvendinimas, o muitinės interesų apsauga – yra minėtos Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalies nuostatos, įgalinančios senaties terminą, tikslas.

Ginčo byloje nėra duomenų, kad Pareiškėjas, ar su juo susiję asmenys, elgėsi nusikalstamai, taip pat, kad Pareiškėjas, elgdamasis nusikalstamai, įrašė klaidingus duomenis į muitinės deklaraciją. Priešingai, Muitinės departamentas konstatuoja, kad Tailando įmonė pateikė klaidingus duomenis apie prekių kilmę tiek pačiam Pareiškėjui, tiek ir kilmės dokumentus išdavusiam prekybos departamentui. Vadinasi, Pareiškėjui nežinant apie galimai neteisingus duomenis, jų įrašymas į dokumentus negali būti laikomas nusikalstamu klaidingų duomenų pateikimu. Muitinės departamentas nurodo, kad Kauno TM, atlikdama Pareiškėjo mokestinį patikrinimą, nebuvo laiku informuota apie ikiteisminį tyrimą, tačiau šio teiginio mokesčių administratorius niekaip nepagrindžia (nepateikia įrodymų).

Pareiškėjo teigimu, ikiteisminis tyrimas nebuvo inicijuotas dėl patikrinimo ataskaita apimančių deklaracijų. Tik praėjus ilgam laikui tarpui pagal muitinės prašymą, į ikiteisminio tyrimo bylą buvo įtrauktos ir ginčo deklaracijos. Ikiteisminis tyrimas buvo sustabdytas, nes nenustatyti asmenys galimai padarę galimą nusikalstamą veiką. Taigi nebuvo nustatyta, jog Pareiškėjas ar su juo susiję asmenys, ar gamintojas, ar kiti asmenys būtų atlikę baudžiamojo kodekso prasme neteisėtus veiksmus.

Pareiškėjo teigimu, jo veiksmai nesudaro nusikalstamos veikos sudėties: ginčo prekės į Bendrijos muitų teritoriją importuotos teisėtai, jų nevengta pateikti muitinės kontrolei; Tailando Karalystės užsienio prekybos departamentas raštu patvirtino, jog visi kilmės sertifikatai, kurie buvo išduoti deklaracijomis importuotoms prekėms, yra autentiški ir tikri (vadinasi Pareiškėjas teikė muitinei autentiškus, nesuklastotus dokumentus); ginčo byloje nėra nustatyta, jog Pareiškėjas būtų žinojęs aplinkybes, jog prekių tikroji kilmė būtų Kinijos ar jog jo disponuojami dokumentai būtų negaliojantys / neteisėti; Pareiškėjui nėra ir nebuvo pareikšti įtarimai ikiteisminiame tyrime

dėl veikų, susijusių su deklaracijomis importuotomis prekėmis. Pareiškėjo nuomone, vien fakto, kad buvo vykdomas ikiteisminis tyrimas nepakanka. Pareiškėjas nesutinka su argumentu, jog jam (Pareiškėjui) tenka jo nesąžiningo verslo partnerio veiksmų rizika. Ginčijamos situacijos kontekste nebuvo aplinkybių, kurios keltų papildomą abejonę duomenų tikrumu, o mokesstinio ginčo byloje muitinės įstaigos nėra pateikusios ir duomenų, jog Pareiškėjo verslo partnerio atžvilgiu būtų iškeltas ikiteisminis tyrimas ar jis / jie pripažinti kaltais dėl su ginčo deklaracijomis susijusių veikų.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas atmestinas, skundžiamas Muitinės departamento 2020-11-18 sprendimas Nr. 1A-212 tvirtintinas.

Mokesstinis ginčas byloje kilo dėl Kauno TM 2014-09-02 patikrinimo ataskaitos Nr. 4KM320070M, kuria buvo nuspręsta pakeisti Pareiškėjo importo deklaracijose Nr. 09LTLU9000IM0016D0 (2009-07-28), Nr. (duomenys neskelbtini) (2009-12-22) ir Nr. (duomenys neskelbtini) (2010-03-23) nurodytą ginčo prekių (plieninės tvirtinimo detalės) kilmę iš Tailando Karalystės į KLR (Kinijos Liaudies Respublikos) ir, pritaikius trečiųjų šalių (3,7 proc.) ir galutinio antidempingo maito (85 proc.) tarifus, apskaičiuoti 5 483 Lt maitą, 298 763 Lt antidempingo maitą, 62 857 Lt importo PVM, 34 202 Lt PVM delspinigius ir 10 proc. dydžio 36 710 Lt baudą, ir Muitinės departamento 2020-11-18 sprendimo Nr. 1A-212, kuriuo buvo patvirtinta minėta patikrinimo ataskaita, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Muitinės departamento sprendimu, skundą Komisijai bei Pareiškėjo atstovas posėdžio Komisijoje metu teiktus motyvus grindė argumentais dėl, jų teigimu, nepagrįstai netaikyto Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto senaties termino Pareiškėjo pagal ginčo deklaracijas importuotų prekių atžvilgiu. Pareiškėjas skunde Komisijai taip pat teikė argumentus dėl mokesčių administratoriaus nepagrįstai pripažintos ginčo prekių KLR kilmės, t. y. nurodė, kad jo (Pareiškėjo) pateikti įrodymai patvirtina ginčo prekių Tailando kilmę, jog OLAF tyrimo metu nebuvo atliktas prekių kilmės sertifikatų patikrinimas (jie nebuvo panaikinti ar pripažinti netinkamais), o muitinė objektyviai neįrodė, jog prekių kilmė neabejotinai yra Kinijos. Tačiau Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo atstovas patikslino skundo reikalavimus ir paaiškino, kad neturi galimybės surinkti įrodymų, paneigiančių muitinės nustatytą aplinkybę dėl ginčo prekių KLR kilmės, todėl nagrinėjamu atveju ginčą kelia tik vienu aspektu, t. y. tik dėl Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto 3 metų senaties termino netaikymo importuotų ginčo prekių atžvilgiu.

Pareiškėjas, Komisijai teikdamas skundą, kuris patikslintas Komisijos posėdžio metu, nurodė konkrečius nesutikimo su ginčijamu mokesčių administratoriaus sprendimu motyvus, apsprendžiančius šio mokesstinio ginčo ribas. Todėl Komisija, sutikdama su mokesčių administratoriaus skundžiamame sprendime išdėstyta pozicija, faktinių aplinkybių teisiniu vertinimu bei jų kvalifikavimu, nemato pagrindo iš naujo išsamiai kartoti Muitinės departamento pateiktų argumentų ir plačiau šiame sprendime pasisako dėl patikslintame skunde Pareiškėjo atstovo mokesstinio ginčo nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu akcentuotų nesutikimo su Muitinės departamento sprendimu argumentų. Juolab, kad įvertinus visumą mokesstinėje byloje nustatytų aplinkybių, darytina išvada, jog mokesčių administratorius, įvertinęs OLAF pateiktus duomenis, surinktus bendradarbiaujant OLAF pareigūnams kartu su kompetentingais Tailando muitinės pareigūnais, pagrįstai konstatavo, jog Pareiškėjo importuotos ginčo prekės neįgijo ir negalėjo įgyti Tailando prekių kilmės, t. y. pagrįstai prekių kilmė pakeista iš Tailando į KLR.

Taigi siekiant išspręsti mokesčių ginčą, būtina išnagrinėti, ar mokesčių administratorius pagrįstai netaikė Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalies, nustatančios terminą pranešti mokesčių mokėtojui (Pareiškėjui) apie skolą muitinei. Iš esmės Pareiškėjo argumentai dėl mokesčių administratoriaus nepagrįstai netaikyto senaties termino susiję su kito mokesčių mokėtojo – UAB "B1" atliktu patikrinimu ir priimtu mokesčių administratoriaus sprendimu šio mokesčių mokėtojo atžvilgiu taikyti 3 metų senatį bei pranešimo skolininkui (UAB "B1" apie maitų sumos įtraukimą į apskaitą nepateikti. Pareiškėjo teigimu, yra akivaizdus

Pareiškėjo ir kito importuotojo UAB "B1" padėties tapatumas, todėl mokesčių administratorius Pareiškėjo atžvilgiu taip pat privalėjo taikyti 3 metų senatį bei pranešimo apie muitų sumos įtraukimą į apskaitą nepateikti.

Visų pirma, pasisakydama dėl Pareiškėjo argumentų, susijusių su kito mokesčių mokėtojo – UAB "B1" atliktu patikrinimu bei jo atžvilgiu priimto mokesčių administratoriaus sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo, Komisija nurodo, kad mokesčių administratoriaus sprendimo dėl UAB "B1" teisėtumas ir pagrįstumas nėra ginčo bylos nagrinėjimo dalykas. Antra, MAĮ 155 straipsnio 4 dalis, nustatanti rūšis sprendimų, kuriuos gali priimti Komisija, neįtvirtina Komisijos teisės priimti sprendimą, įpareigojantį mokesčių administratorių priimti nustatyto turinio sprendimą, t. y. įpareigoti mokesčių administratorių priimti Pareiškėjo atžvilgiu tapataus turinio sprendimą, kuris buvo priimtas kito mokesčių mokėtojo atžvilgiu, net jei aplinkybės, Pareiškėjo teigimu, yra tapačios. Pagal MAĮ įtvirtintas teisės normų, reglamentuojančių Komisijos kompetenciją, nuostatas mokesčių mokėtojas turi teisę kreiptis į Komisiją tik dėl jam teisinės pasekmės sukeliančių individualių teisės aktų, t. y. centrinio mokesčių administratoriaus priimtų sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo. Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, Komisija nepasisako dėl Pareiškėjo argumentų ir papildomai pateiktų įrodymų, susijusių su mokesčių administratoriaus UAB "B1" atžvilgiu priimtu sprendimu.

Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalis nustato, kad pranešimas skolininkui nebegali būti pateikiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos. Šis laikotarpis sustabdomas nuo 243 straipsnyje nustatyto skundo pateikimo dienos per visą laikotarpį, kol jis nagrinėjamas teisme. Tačiau pagal to paties straipsnio 4 dalį, jeigu priežastis, dėl kurios atsirado muitinės skola, buvo veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, pranešimas apie skolos sumą skolininkui gali būti pateikiamas ir pasibaigus 3 dalyje nurodytam trejų metų laikotarpiui, laikantis galiojančių nuostatų.

Pažymėtina, kad byloje C-62/06 „ZF Zefeser“ (2007-12-18) ESTT pasisakė, kad termino „veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla“ išaiškinimas yra valstybės muitinės institucijos kompetencija. Tokia norma sukurta administracinės procedūros tikslais. Nėra būtinybės, kad baudžiamasis tyrimas būtų faktiškai prasidėjęs ir, tuo labiau, būtų buvęs priimtas apkaltinamasis nuosprendis ir nuteisti kalti asmenys.

ESTT jungtinėje byloje C-124/08 ir C-125/08 „Snauwaert and others“ (2009-07-16) taip pat pažymėjo, kad Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad, pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos, muitinės įstaigos gali teisėtai pateikti skolininkui pranešimą apie teisiškai privalomą sumokėti muitų sumą, jeigu jos dėl veikos, dėl kurios galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, negalėjo apskaičiuoti tikslios šių muitų sumos, įskaitant ir tuos atvejus, kai skolininkas nėra asmuo, kuris padarė šią veiką.

LVAT, išnagrinėjęs iš esmės tapatų mokesčių ginčą dėl Pareiškėjo importuotų prekių, 2020-09-08 nutartimi adm. byloje Nr. eA-2442-662/2020 konstatavo, jog muitinė turėjo teisę pranešti apie maito skolą Pareiškėjui nesilaikydama Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje nustatyto 3 metų senaties laikotarpio ir šią poziciją pagrindė tuo, jog muitinė pagrįstai vadovavosi ginčo laikotarpiu galiojusia Muitinės įstatymo 40¹ straipsnio (2014-03-25 įstatymo Nr. XII-803 redakcija) norma, numatančia, kad tuo atveju, jeigu skola muitinei atsirado dėl Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje nurodytos priežasties, pranešimas skolininkui apie maito sumą, sudarančią skolą muitinei, ir maito sumos įtraukimą į apskaitą pateikiamas ne vėliau kaip per 10 metų nuo skolos muitinei atsiradimo dienos. Minėtoje nutartyje teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje nurodyta išimtis negali būti aiškinama plečiamai, o šią išimtį siekiantis taikyti mokesčių administratorius turėtų pateikti aiškų atitinkamos veikos (veiksmų) kvalifikavimą. Mokesčių administratorius turi pateikti teisės normomis ir objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą (motyvuotą) vertinimą (nuomonę), nurodant veikas (veiksmus), atskleidžiant priežastinį ryšį su muitinės skola (jos atsiradimu) bei įvardinant teisės aktuose įtvirtintas nuostatas, numatančias aptariamą atsakomybę už atitinkamas veikas (veiksmus).

Atsižvelgusi į minėtas nuostatas ir įvertinusi byloje surinktą medžiagą, Komisija daro išvadą, jog mokesčių administratorius šią pareigą įvykdė tinkamai.

Byloje nustatyta, kad Muitinės departamentas 2018-01-08 raštu Nr. (4.14) 3B-175 kreipėsi į Muitinės kriminalinę tarnybą su prašymu pranešti, ar yra užbaigtas ikiteisminis tyrimas dėl Pareiškėjo importuotų prekių, tarp kurių ir prekės, deklaruotos ginčo importo deklaracijomis bei paprašė pateikti duomenis apie įtariamus asmenis, jiems inkriminuojamas veikas, taip pat atsiųsti minėtas aplinkybes patvirtinančius dokumentus.

Muitinės kriminalinė tarnyba 2018-01-22 raštu Nr. (7.32/6) 16T-80 pranešė, kad Kauno teritoriniame skyriuje buvo atliekamas ikiteisminis tyrimas Nr. 04-1-00267-13 pagal požymius nusikalstamų veikų, numatytų BK 199 straipsnio 1 dalyje bei 182 straipsnio 2 dalyje. Ikiteisminio tyrimo metu asmuo ar asmenys, padarę tiriamą nusikalstamą veiką, nebuvo nustatyti. 2016-07-28 Kauno apygardos prokuratūros Antrojo baudžiamojo persekiojimo skyriaus prokuroras, vadovaudamasis BPK31 straipsniu, priėmė nutarimą sustabdyti šį ikiteisminį tyrimą.

Komisija pritaria Muitinės departamento išvadai, kad minėta informacija iš Muitinės kriminalinės tarnybos yra pakankama išimties, nustatytos Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje, taikymui. Aptariant priežastinį ryšį dėl veikos, kuri buvo pagrindas pradėti ikiteisminį tyrimą, su muitinės skola, kaip nurodyta skundžiamame sprendime, įtariamiesiems buvo inkriminuojami nusikaltimai – kontrabanda (BK 199 straipsnio 1 dalis) bei sukčiavimas (BK 182 straipsnio 2 dalis). Pareiškėjas nekelia ginčo dėl aplinkybės, kad importuojant prekes deklaruota Tailando Karalystės kilmė, kurios atžvilgiu, skirtingai nei KLR kilmės prekėms, nebuvo taikomi antidempingo muitai. Šiuo aspektu nurodytina, jog OLAF Tailande atliko tyrimą būtent dėl galimo sukčiavimo mechanizmo dėl prekių kilmės klastojimo, siekiant išvengti galutinio antidempingo maito 7318 KN pozicijoje klasifikuojamoms Kinijos kilmės prekėms. Taigi, Pareiškėjas, importo deklaracijose nurodęs neteisingus duomenis apie prekių kilmę, įgijo mokestinį pranašumą bei išvengė didelės turtinės prievolės (importo mokesčių) sumokėjimo.

Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis ir aukščiau paminėta ginčui aktualia ESTT praktika dėl senaties taikymo, taip pat atsižvelgdama į LVAT analogiškoje Pareiškėjo atžvilgiu priimtoje administracinėje byloje (2020-09-08 nutartis Nr. eA-2442-662/2020) padarytas išvadas dėl aukščiau paminėtų duomenų pakankamumo nesilaikyti Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje nustatyto 3 metų senaties laikotarpio, Komisija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju, vadovaujantis Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta išimtimi, pranešimas apie mokėtinus maitus Pareiškėjui dėl pagal importo deklaracijas Nr. 09LTLU9000IM0016D0 (2009-07-28), Nr. (duomenys neskelbtini) (2009-12-22) ir Nr. (duomenys neskelbtini) (2010-03-23) importuotų ginčo prekių buvo pagrįstai siunčiamas pasibaigus Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje nustatytam trejų metų laikotarpiui. Nors Pareiškėjas skunde ir Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu akcentavo, kad jo veiksmuose nebuvo sukčiavimą kvalifikuojančių požymių ir Pareiškėjui nebuvo pareikšti įtarimai ikiteisminiame tyrime, tai nesudaro pagrindo kitaip vertinti ginčo situaciją ir minėtos išvados nepaneigia. Aukščiau minėta, kad Bendrijos muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalies nuostata pranešimą apie teisiškai privalomą sumokėti maitų sumą leidžia siųsti pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos maitinei atsiradimo dienos ir tais atvejais, kai skolininkas nėra asmuo, kuris padarė „veiksmą, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla“.

Pareiškėjas nurodė, jog Tailando įmonė pateikė klaidingus duomenis apie kilmę tiek Pareiškėjui, tiek ir kilmės dokumentus išdavusiam prekybos departamentui, todėl Pareiškėjui nežinant apie galimai neteisingus duomenis, jų įrašymas į dokumentus negali būti laikomas nusikalstamu klaidingų duomenų pateikimu. Dėl šių Pareiškėjo argumentų nurodytina, kad ESTT sprendime byloje C-438/11 (2012-11-08) „O. P. GmbH“ yra konstatavęs, jog, savaime suprantama, Sąjunga neturi atsakyti už importuotojo tiekėjų neteisėtų veiksmų žalingas pasekmes. Pareiga įrodyti, jog kilmės sertifikatas išduotas pagal teisingus eksportuotojo pateiktus faktus, tenka apmokestinamajam asmeniui. Žinoma, dėl to, kad apmokestinamajam asmeniui nustatoma tokia įrodinėjimo pareiga, šis asmuo gali patirti žalos, be kita ko, tuomet, kai jis iš valstybės, kuriai taikomos tarifų lengvatos, sąžiningai importavo prekes, kurių kilmė vėliau per vėlesnį patikrinimą

buvo užginčyta dėl tariamai neteisingų eksportuotojo deklaracijų. Tačiau reikia priminti, kad informuotas ir su teisine padėtimi susipažinęs ūkio subjektas, vertindamas privalumus, kurių gali suteikti prekyba prekėmis, kurioms gali būti taikomos tarifų lengvatos, turi atsižvelgti į jo tyrinėjamoje rinkoje esančią riziką ir ją priimti kaip priklausančią įprastų verslo trukdžių kategorijai (33, 38–40 punktai).

Komisija, kaip nepagrįstus, taip pat atmeta Pareiškėjo argumentus, jog ginčo prekėms mokesčių administratorius nepagrįstai taikė 85 proc. galutinio antidempingo maito tarifą. Pareiškėjo nuomone, Kinijos kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms turėjo būti taikomas 74,1 proc. galutinis antidempingo maito dydis.

Kaip nurodyta skundžiamame sprendime, 2009-01-26 buvo priimtas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 91/2009, kuriuo tam tikroms importuojamoms KLR kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas galutinis antidempingo maitas. Šis teisės aktas numatė 85 proc. normą galutinio antidempingo maito normą visoms bendrovėms, nenurodytoms šiame reglamente. Kadangi konkretus Pareiškėjo importuotų prekių gamintojas KLR nustatytas nebuvo, mokesčių administratorius teisingai pritaikė 85 proc. normą. 74,1 proc. galutinio antidempingo maito norma buvo nustatyta tik 2012-10-04 reglamentu, kuriuo iš dalies keičiamas reglamentas (EB) Nr. 91/2009, kuriuo tam tikroms importuojamoms KLR kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas galutinis antidempingo maitas. O Pareiškėjo importuotos prekės buvo deklaruojamos muitinėje laikotarpiu nuo 2009-07-28 iki 2010-03-23).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

Patvirtinti Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-11-18 sprendimą Nr. 1A-212.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokesčių ginčą (arba mokesčio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką	Rasa Stravinskaitė
Komisijos narė	Edita Galiauskaitė
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė